

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis, Et Breviarii Romani.

In quibus origo cuiusque Ritus, causae historicae, vel mysticae, ex
maiorum ingenio, Theoria, Praxis, obligatio, & exquisitus vsus, additis
opportune Decretis omnibus S. Rituum Congreg. quàm breuissimè
explicantur.

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1647

De Feria & Vigilia. 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9500

plicibus dicitur f vna tantum Oratio, nisi aliqua commemoratio fieri debeat. Alia omnia dicuntur, vt in proprijs Missis assignatum est. Quando dici debeat, Gloria in excelsis, & Credo, inferius ponitur in proprijs Rubricis.

f Vna tantum Oratio. Vide infra tit. 6. de Orationibus, cur vna tantum.

De Semiduplici, & Simplici. II.

Missa de Semiduplici dicitur, quando in Calendario ponitur hæc vox, Semiduplex. Præterea in Dominicis, & diebus infra Octavas. In Semiduplicibus tam festis, quam Dominicis, & infra Octavas dicuntur plures Orationes. vt infra dicitur in Rubrica de Orationibus. g Infra Octavam dicitur Missa sicut in die Festi, h nisi propriam Missam habuerit: in Dominicis vero sicut in proprijs locis assignatur. De Simplici dicitur Missa, sicut de Semiduplici, vt suis locis ponitur.

g Infra Octavam. Octava namque est eiusdem Festi prorogatio, teste Radulpho Tungrensi de Canonum obseruat. propos. 16.

h Nisi propriam Missam habuerit. Vt infra Octavas Paschæ, Pentecostes, & Sanctorum Apost. Petri, & Pauli accidit.

De Feria, & Vigilia. III.

Missa de Feria dicitur, quando non occurrit Festum, vel Octava, vel Sabbatum, in quo fiat Officium B. Mariæ. In Ferijs tamen Quadragesimæ, Quatuor temporum, Rogationum, & Vigiliarum, etiamsi Duplex, vel Semiduplex festum, i vel Octava occurrat, in Ecclesijs Cathedralibus & Collegiatis k cantantur duæ Missæ, vna de festo post Tertiam, alia de feria post Nonam.

Missæ de Feria fit mentio in Lectionario Sancti Hieron.

i Vel octava. Id est, dies Octava, * quidam explicat de quolibet die infra Octavam, ita vt occurrente Feria ex prædictis in die infra Octavam, dici debeant duæ Missæ, de Octava, & de Feria: sed in Missali in Vigilia SS. Petri, & Pauli, quando occurrit in Sabbato (occurrente nimirum S. Leonis festo in Dominica) item & in Vigilia Assumptionis B. V. non præscribuntur duæ Missæ, de Octava, & de Vig. ergo neque in alijs similibus Ferijs erunt dicendæ. Neque dicas, esse casum ijs locis omissum; tum quia in recognitione Missalis notatæ sunt diligentissime, me præsentem, duæ Missæ, quan-

do debent dici, in proprijs locis: tum quia diuersa est ratio inter Festum, diem Octavam, & diem infra Octavam: Festum enim semel accidit in anno; dies Octava est æqualis ferè ritus cum suo Festo, at dies infra Octavam sæpius occurrit, & sine iniuria omitti potest, de qua propria sequitur Rubrica nu. sequent.

k Cantantur duæ Missæ. Idem habetur infra tit. 7. num. 2. qua de re commodius cum de defectibus tit. 11. numer. 7. & seqq.

Duarum autem Missarum de Festo, & de Feria meminit Micrologus de Eccles. obser. cap. 48. & 58. Cur altera post Tertiam, altera post Nonam, dicemus infratit. 15.

2 In Vigilijs autem, & Ferijs Quatuor Temporum, vel feria secunda Rogationum, quæ veniunt infra Octauam, Missa dicitur de Vigilia, vel ferijs supradictis, cum commemoratione Octauæ: præterquam infra octauam Corporis Christi, in qua in Ecclesijs Cathedralibus, & Collegiatis cantantur duæ Missæ, vna de octaua post Tertiam, alia de Vigilia post Nonam: in Missis autem priuatis dicitur Missa de octaua cum commemoratione Vigiliæ. Si autem in die Vigiliæ, vel prædictis Ferijs fiat officium de aliquo Festo, tunc dicitur Missa de Festo cum commemoratione octauæ, & Vigiliæ, vel Feriarum prædictarum. Quod si Vigilia occurrat in die alicuius Festi ex maioribus primæ classis, in Missa non fit commemoratio de ea, sicut nec in officio.

1 Missa dicitur de Vigilia. In his casibus discordat Missa ab officio; quia his Missis proprijs conuenit, vt cedat ea Missa, quæ infra octauam sæpius repetitur; populus etiam, qui ad Missam, non ad officium conuenire solet, cum Missa de his Ferijs ad luctum mouetur, & animatur.

Dubitabatur de Vigilia S. Ioannis Baptistæ infra octauam Corporis Christi, quæ excludit semiduplicitate Festa; sed hoc non obstabat, quia semiduplex transfertur cum officio, & Missa; Vigilia vero non transfertur, & Missam tantum habens non tollit officium de octaua, neque Missam de eadem, quæ sæpius infra octauam dici solet.

Communior erat etiam hæc sententia anno 1628. vt patet ex Calendarijs diuersis eiusdem anni, quo occurrerunt Vigiliæ Sancti Ioannis, & Sanctorum Apostolorum infra Octauam Corporis Christi, quod nimirum Missa de Vigilia dicenda esset cum commemoratione Octauæ iuxta Rubricam antiquam; contra quam neque urgebant ea, quæ afferbantur: non auctoritas P. Ruz, seu Alcocor Missam de octaua cum commemoratione Vigiliæ gratis, & sine maiorum decreto præscribentium; non aliorum congruentiæ: quia, aiebant,

3 Si festum habens Vigiliam celebretur feria secunda, Missa Vigilia dicitur in Sabbato, sicut etiam de ea fit Officium: excepta Vigilia Natiuitatis Domini, & Epiphaniæ.

Ad Rubricas Breuiarij spectat huius Rubricæ sensus, & est Radulphi pro Gauant. Rubr. Miss.

deperdi Indulgentias concessas octauæ Corporis Christi, omiſſa de Sacramento Missa: An deperduntur in festo Duplici infra eam octauam occurrente? Neque quia concordare debebat cum officio Missa; quod non est verum, cum infra eandem octauam possint dici Missæ Votiuæ, & de Requiem, quocumque die non est Duplex. Neque quia Missa de Sacramento magis excitaret ad pietatem populos, quam Missa de Vigilia, quæ certe ex Alcuino in Parasceue, excitat ad imitandas passiones Martyrum.

Hæc ex vi Rubricarum priorum; sed noua Rubrica opus fuit, vt legitimè Missa dici posset de octaua cum commemoratione Vigiliæ: quæ nuper, vt supra, decreta fuit in recognitione Missalis sub Urbano VIII.

Quæres ex prædictis: cur in Cathedralibus & Collegiatis non dicuntur duæ Missæ, vna de die infra Octauam; alia de Vigilia; sicuti infra Octauam Omnium Sanctorum, vna dicitur de die infra Octauam, alia pro Defunctis in Commemor. omnium Defunctorum? at ecce disparitas, potest enim in Missa Vigil. fieri Commemoratio de die infra Octauam, de qua non potest fieri in Missa Defunctorum.

pos. 19. Sicut etiam ieiunium anticipatur, quod ab Hebræis fieri solitum pridie

A 3 Sab.

Sabbati, in quo ieiunandum esset, testatur *Moyſes Aegyptius de temp. capit. de Sabb. & cap. de ieiunio*, neque Domini-

co die ieiunare debemus *distin. 76. capit. utinam*, & passim dicitur à Sanctis Patribus.

4 *m* *Missâ Vigilia in Aduentu occurrentis, dicitur cum commem. Feria Aduentus, licet de ea non sit factum Officium, Vigilia Natiuitatis excepta.*

m *Missâ Vigilia*. Dicitur eadem ratione, quam supra diximus de Vigil. infra Octauam, quia propriâ Missâ cedere debet minus propria diei.

Occurrit licubi Festum nouem lectionum in Vigilia intra Aduentum, & quaesitum est, quo ordine in Missâ de Festo dicantur orationes de Aduentu, & Vigilia, & an Euangelium Vigiliæ legatur in fine? Respondi: orationem de Aduentu dici ante orationem Vigiliæ; quia, licet de

Missâ Vigiliæ alius sit ordo; in Missâ tamē alia dignior est oratio, quæ dicitur in Officio, similē fere casum habes in festo S. Leonis 28. Iunij, in cuius Missâ oratio de Vigilia posterior est, licet in Sabbato Missâ Vigiliæ præferatur Missâ de oct. S. Ioannis. Euangelium vero non legitur in fine; quia nec in officio legitur; neq; in Missâ quatuor Temporum legitur de Vigilia quæ occurrit in ea.

5 *Si in Quadragesima, & Quatuor temporibus occurrat Vigilia, dicatur Missâ de Feria cum commemoratione Vigiliæ.*

Missâ in his casibus concordat integrè cum Officio, & cessat ratio, quam supra diximus; propriam Missâ cedere debere Missâ non ita propriâ; neque po-

pulus eget monitione ad ieiunium, quod significatur per Missâ propriam Quadragesimæ, seu Quatuor Temporum.

6 *Tempore Paschali non dicitur Missâ de Vigilia, nisi in Vigilia Ascensionis, quæ tamen non ieiunatur, sicut nec in Vigilia Epiphaniæ.*

Cur non ieiunatur in his Vigilijs? dicimus non ieiunari, quia lex nulla est de his

ob lætitiâ Natalis Domini, & Resurrectionis eiusdem.

De Missis n̄ Votiuus S. Mariæ, & alijs. IV.

*V*otiuus. Large hic sumitur votum pro voluntate, & desiderio. Missâ igitur, quæ pro voluntate dicuntur, Votiuæ nuncupantur, non tamen debet esse voluntas irrationabilis, puta, vt Sacerdos

breuiorem celebret Missâ &c. Votiuarum autem Missarum est mentio in *vita Sancti Germani Antistodori. c. 16. apud Sur. Tom. 4.*

1 *IN Sabbatis non impeditis festo Duplici, Semiduplici, Octaua, Vigilia, Feria Quadragesimæ, vel Quatuor temporum, vel Officio alicuius Dominicæ, quæ supersit, in præcedens Sabbatum translato, dicitur Missâ de S. Maria secundum varietatem temporum, vt in fine Missalis ponitur.*

2 *In Aduentu autem licet Officium non fiat de S. Maria in Sabbato, dicitur tamen Missâ principalis de ea, cum commem. de Aduentu, nisi fuerint Quatuor tempora, vel Vigilia, vt supra.*

Sabba.